

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

17.12.2024

VRE – toimintaohje

VRE tulee sanoista vankomysiinille resistentti enterokokki. Enterokokit kuuluvat ihmisen suoliston normaaliin bakteerikasvustoon. Enterokokkien tavallisimmat ihmiseltä löydettävät lajit ovat *Enterococcus faecalis* ja *Enterococcus faecium*. Enterokokin taudinaiheuttamiskyky on vähäinen ja tavallisin sen aiheuttama infektio on virtsatietulehdus.

Enterokokit ovat luonnostaan vastustuskykyisiä monille antibiooteille. Kun enterokokki kehittää vastustuskyvyn vankomysiinille, on kyseessä VRE. Vankomysiiniä käytetään tavallisesti sairaaloissa vakavien enterokokin aiheuttamien infektioiden hoidossa.

VRE tarttuu kosketustartuntana tai eritteiden välityksellä. Se säilyy tarttumiskykyisenä pitkään erilaisilla pinnoilla, jos sitä joutuu niihin käsien tai eritteiden välityksellä.

1.1 Hoito

Suolistomikrobit kuten *Enterococcus faecalis* ja *Enterococcus faecium* ovat luonnostaan resistenttejä useille antibiooteille ja ne voivat helposti muuttua moniresistenteiksi mikrobeiksi antibioottihoidojen aikana. Antibioottihoidon herkkyys (S, I) VRE:lle tulee varmistaa ennen antibioottihoidon aloittamista bakteeriviljelyn herkkyysmäärittämisestä.

VRE:n aiheuttamat infektiot hoidetaan bakteerista tehdyn herkkyysmäärittäksen mukaisella antibioottihoidolla. Tarvittaessa hoidosta voi konsultoida infektiolääkäriä. VRE-kantojen häätöön ei ole olemassa mikrobilääkkeitä.

1.2 Riskitietomerkintä

VRE-löydöksestä tehdään merkintä potilaan riskitietoihin. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella merkinnän tekee Infektioiden torjuntayksikkö. **VRE riskitieto on kriittinen ja se on voimassa toistaiseksi.**

1.3 Näytteenotto

VRE:lle altistuneesta potilaasta tai ulkomailla sairaalahoidossa viimeisen vuoden aikana olleesta potilaasta otetaan VRE-seulontanäytteet. Näytteenoton yhteydessä noudatetaan kosketusvaroittoa (näytteenottajalla kirurginen suu-nenäsuojus, tehdaspuhtaat suojakäsineet, suojaesiliina).

Näyte otetaan dacron-tikulla, joka laitetaan geelikuljetusputkeen (näytteenottovälineitä voi pyytää mikrobiologian laboratoriosta). Näytteet tulee ottaa kahtena peräkkäisenä päivänä osastohoidossa olevilta. Avovastaanotto- tai poliklinikkakäynnillä voidaan ottaa kahdet näytteet samalla käynnillä.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

17.12.2024

Näytteet otetaan sivelynäytteenä määritetyistä paikoista. Jos tarvitaan katetrivirtsanäyte, se otetaan säilöntäaineettomaan näyteputkeen.

Näytteenottoaikat:

- rectum (peräaukon sisäpuolelta tikkusively)
- infektiofokukset/ihorikot/haavat
- katetrien/kanyylien tms. juuret
- katetrivirtsa, jos katetri on ollut paikoillaan yli viikon
- trakea, jos keinoilmatie

Näytetikkuihin ja/tai -putkeen tulostetaan ja kiinnitetään pyyntötarrat (VREVi 1788). Erityisen tärkeää on merkitä tieto mahdollisesta potilaalla parhaillaan käytössä olevasta antibiootihoidosta.

1.4 Epidemiatilanteessa altistuneet

VRE-kantajalle altistuneiden seulonta ohjeistetaan Infektioiden torjuntayksiköstä. Epidemiaa epäiltäessä tilanne arvioidaan tapauskohtaisesti. Tämän ohjeen lisäksi voi olla paikallisesti erillinen ohjeistus epidemian tai poikkeavan paikallisen tilanteen vuoksi. Poikkeus on kirjattuna näiden potilaiden riskitietoihin. Epidemiatilanteessa hygieniahoitaja antaa erillisen suosituksen seulontanäytteiden otosta.

1.5 Potilaan ohjaus

Hoitoyksikköjen ulkopuolella VRE-kantaja viettää normaalia elämää. VRE-kantajalle annetaan ohjeet hoitoyksikössä suullisesti ja lisäksi kantaja saa kirjallisen ohjeen. Kantajaa ohjataan toteuttamaan hyvää käsihygieniaa, erityisesti wc-käyntien yhteydessä. Bakterin kantajuudesta kerrotaan omaisille vain potilaan luvalla.

1.6 Hoitokäytännöt terveyden- ja sosiaalihuollon yksiköissä

Varotoimet

- Vuodeosastoilla, toimenpideyksiköissä, leikkaussalissa ja heräämössä toteutetaan kosketusvarotoimia
- Asumispalveluyksiköissä ja kotihoidossa asukas/asiakas hoidetaan tavanomaisin varotoimin, lähikontaktissa toteutetaan kosketusvarotoimia
- Avovastaanotolla asiakasta/potilasta hoidetaan tavanomaisin varotoimin

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

17.12.2024

Asiakkaan/potilaan hoitaminen vuodeosastolla tai tehostetussa palveluasumisessa

Asiakkaalla tulee olla yhden hengen huone, omalla wc- ja kylpyhuonetilalla. Asiakkaan hoitotoimenpiteet tehdään huoneessa ja henkilökunta suojautuu hoitotoimissa kosketusvarotoimien mukaisesti. Asiakas voi osallistua normaalisti ruokailuihin, harrastustoimintaan ja oleskeluun yleisissä tiloissa.

Asiakkaan **lähihoitotoimenpiteissä käytetään kosketusvarotoimien mukaisia suojaimia**. Henkilökunta suojautuu kertakäyttöisellä esiliinalla ja nitrilikäsineillä sekä tarvittaessa kirurgisella suu-nenäsuojuksella. Kädet desinfioidaan ennen suojainten pukemista ja niiden riisumisen jälkeen.

Hoitotoimenpiteissä tulleet eritetahrat pyyhitään [Eritetahradesinfektio](#) -ohjeen mukaisesti. Hoitotoimien jälkeen huonetilan kosketuspinnat pyyhitään ja kaikki hoitotoimenpiteessä tulleet roskat laitetaan roskapussiin, pussi suljetaan ja viedään huoneesta pois isompaan lajitteluun. Asiakkaan pyykki pestään normaalisti ja likapyykkiä käsitellään samoilla suojaimilla kuin lähihoitotilanteissa. Kts. tarkemmat ohjeet: [Kosketusvarotoimet vuodeosastolla](#) ja [Kosketusvarotoimet asumispalveluyksikössä](#) -ohjeista.

1.7 Tiedottaminen

Tietoa VRE-kantajuudesta ei saa välittää sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolisille toimijoille. Hoitoyksiköissä tieto väitetään kaikille, jotka hoitavat potilasta (mm. laboratorio, fysioterapia, laitoshuolto). Tiedon tulee välittyä myös hoitoyksiköstä toiseen siirryttäessä.

1.8 Vierailijat

Vierailijat ohjataan hyvän käsihygienian toteuttamiseen. Heidät ohjataan desinfiomaan kädet yksikköön tullessa ja pois lähtiessä. Omaisia/vierailijoita ohjataan pyytämään henkilökunnalta neuvoja ja ohjausta, jos he haluavat avustaa asiakasta hoitotoimissa. Vierailijat voivat olla huoneessa ilman suojaimia. Asiakkaan terveystietoja ei tule kertoa vierailijoille.

Ongelmatilanteissa ota yhteyttä hygieniahoitajaan.